

Титаренко Н. В.

завідувач сектора шкільної освіти відділу освітньої статистики і аналітики
ДНУ «Інститут освітньої аналітики», Київ, Україна, nataliatytarenko@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5837-393X>

Дронь Т. О.

науковий співробітник сектора шкільної освіти відділу освітньої статистики і аналітики
ДНУ «Інститут освітньої аналітики», Київ, Україна, t.dron@iea.gov.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1374-5610>

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІРИ*

Анотація. Статтю присвячено вивченню основних принципів реформування й організації освітньої галузі в країнах Європейського Союзу та Україні, виявленню відмінностей і спільних рис у ключових освітніх показниках (індикаторах). Проаналізовано принципи й тенденції розвитку освітніх систем. Доведено, що Україна як член європейської спільноти, реформуючи систему загальної середньої освіти, дотримується спільних з європейськими системами принципів і цінностей, фокусуючись на інноваційності, компетентнісному підході та стандартизації освітньої системи. Автори зосереджують увагу на порівняльному аналізі напряму стандартизації освіти, а саме вітчизняних показників (індикаторів) якості освіти та показників країн ЄС. Розуміння важливості стандартизації освіти в Україні підкреслюється створенням за підтримки міжнародних партнерів дашборду з освітніми показниками якості освіти загалом і загальної середньої освіти зокрема. За результатами дослідження, групи освітніх індикаторів збігаються за більшістю напрямів, оскільки охоплюють основні складові освітнього процесу: ресурси, структуру, організацію, доступ, результат. До відмінних напрямів було віднесено: фінансування (виділено в окрему групу в Україні, на відміну від ЄС, де про фінансування опосередковано свідчать певні показники, наприклад рівень забезпеченості учнів комп'ютерною технікою та обсяг фінансування заходів із підвищення кваліфікації педагогічних працівників); успіх і перехід (в Україні розглядається перехід між рівнями загальної середньої освіти, у країнах ЄС – перехід із загальної середньої освіти на вищі рівні й влаштування на роботу); моніторинг освіти (у країнах ЄС акцент робиться на співпраці всіх учасників освітнього процесу, наприклад участі батьків в організації освітньої діяльності учнів).

Ключові слова: освітня реформа, система освіти, Європейський Союз, Україна, освітні показники, стандартизація, політика, що базується на доказах.

JEL classification: I18.

DOI: 10.32987/2617-8532-2025-3-71-81.

* Статтю підготовлено в межах виконання НДР «Комплексне наукове дослідження з гармонізації освітньої адміністративної та статистичної звітності в Україні зі стандартами ЄС: методологія, інструментарій, імплементація» (державний реєстраційний № 0125U003553) за рахунок бюджетних коштів, спрямованих на забезпечення проведення державними науковими установами наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок за результатами державної атестації, відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 25 серпня 2025 року № 1174-25 «Про затвердження Переліку державних наукових установ, яким за результатами державної атестації спрямовуються бюджетні кошти у 2025 році, разом з відповідними обсягами фінансування для кожної державної наукової установи».

© Титаренко Н. В., Дронь Т. О., 2025

Актуальність порівняння освітніх показників України та Європи зумовлена потребою в інтеграції української освітньої системи в європейський освітній простір. В умовах глобалізації та європейської інтеграції важливе не тільки узгодження національних освітніх стандартів із міжнародними, а й забезпечення ефективного управління освітою, що відповідає сучасним вимогам розвитку суспільства. Порівняння освітніх показників дає змогу виявити основні проблеми та прогалини в освітній системі України, а також визначити напрямки її модернізації й адаптації до європейських стандартів.

Зокрема, освітні показники є необхідними для оцінки доступності та якості освіти в Україні порівняно з іншими європейськими країнами, а також для розроблення стратегії підвищення ефективності освітніх процесів. Зазначене зумовлює потребу в дослідженні міжнародного досвіду, виявленні найкращих практик та їх упровадженні в національну освітню систему. А це, у свою чергу, сприяє підвищенню міжнародної конкурентоспроможності українських освітніх установ.

Проблематика гармонізації українських і європейських показників освіти є предметом досліджень багатьох науковців – і вітчизняних, і зарубіжних. Так, Дж. Шрівер зі співавторами [1] вивчали традиції, системні розширення та виклики для реструктуризації європейських освітніх систем. С. Константінов акцентує на важливості гармонізації української освітньої системи з європейськими стандартами, зокрема шляхом узгодження освітніх результатів і освітніх про-

грам із міжнародними вимогами. У його дослідженнях особлива увага приділяється створенню умов для міжнародної співпраці в освіті [2]. У працях М. Євдокімової досліджується гармонізація української та європейських освітніх систем через адаптацію академічних спеціальностей і освітніх програм. Вона аналізує можливості інтеграції України в європейську освітню спільноту, зокрема в контексті Болонського процесу [3]. Дослідження І. Гамерської зосереджені на гармонізації оцінювання освітніх досягнень і процесів у рамках Болонського процесу, що також є важливою частиною адаптації української освітньої системи до європейських стандартів [4]. Згадані науковці вивчають різні аспекти гармонізації освітніх показників, зокрема адаптацію національних стандартів до європейських, порівняння методик оцінювання освітніх досягнень та вдосконалення управлінських практик у контексті європейської інтеграції.

У представленому науковому доборку ми зосередилися на системах освітніх індикаторів України та Європейського союзу, їх порівняльній характеристиці й аналізі особливостей освітньої діяльності в країнах ЄС у контексті реформування освіти. Зокрема, нами виявлено спільні та відмінні риси у групах показників якості освіти з метою виокремлення таких, що відсутні в переліку освітніх показників України, але можуть бути адаптовані для вдосконалення освітньої політики в Україні відповідно до європейських стандартів, змін пріоритетів в освітній політиці України, а саме реалізацію реформи «Нова українська школа» (НУШ).

На нашу думку, для ефективної інтеграції системи освіти України в європейський освітній простір є доцільним аналіз основних аспектів реформування освіти в країнах ЄС. В європейській системі освіти ключовою метою є надання базових компетенцій, необхідних учням у сучасних реаліях [5]. Розвиток загальної середньої освіти в ЄС базується на таких принципах:

- формування в учнів сукупності компетенцій, потрібних для успішної реалізації в житті;
- надання учням навичок для здатності жити в умовах постійних змін і викликів;
- закладання в учнів ключових характеристик особистості, які будуть вдосконалюватися протягом життєвого шляху.

У свою чергу, зміст шкільної освіти в країнах ЄС демонструє спільні тенденції розвитку, як-от:

1. Трансформація системи освіти, орієнтована на компетентнісні засади.

О. Марущак визначає поняття «компетентність» як сукупність пов'язаних когнітивних навичок та інших соціальних складових для ефективної участі особистості в різних сферах суспільного життя [6]. Для вимірювання компетентності, на думку науковиці, потрібні визначені й затверджені стандарти, а для демонстрування – контекст.

У 2006 р. Європейським парламентом і Радою ЄС було затверджено Європейську рамку ключових компетенцій для навчання впродовж життя [7], що регламентує параметри компетентнісного змісту освіти. Трансформація загальної середньої освіти в країнах ЄС здійсню-

ється відповідно до цього документа з урахуванням національних особливостей системи освіти кожної країни.

2. Формування демократичних цінностей.

Серед основних засад, завдяки яким зміст освіти формується на основі демократичних принципів, є такі:

- зміна в методах викладання навчального матеріалу (використання інтерактивних методів із застосуванням ІКТ у навчальному процесі, що є основою для формування в учнів умінь і навичок для подальшого використання на практиці);
- зміна в змісті освіти (контекст змісту національної системи освіти зазнає змін, враховуючи взаємозв'язки процесів, що відбуваються в країнах ЄС зокрема і світу загалом);
- зміна на користь інтеграційних підходів (у навчальному процесі, крім вивчення окремих предметів, активно застосовується міжпредметний підхід).

Таким чином, є підстави стверджувати, що формування демократичних цінностей в освіті є однією з ознак європейського виміру. Запровадження європейських орієнтирів у національні системи освіти дає можливість модернізувати освітні системи завдяки прийняттю демократичних цінностей. Це уможливорює ефективне функціонування цих систем поряд з іншими країнами Європи та світу.

3. Стандартизація освітніх систем.

Міжнародна організація зі стандартизації (International Organization for Standardization, ISO) визначає стандарт як «документ, що запроваджує правила, інструкції та характеристики для проведення діяльності й визначає результати цієї діяльності

з метою досягнення оптимального рівня порядку в конкретному контексті» [8]. З огляду на зазначене, ми зупиняємося на такому визначенні стандарту: це нормативно-правовий чи технічний документ, що встановлює вимоги до продукції, процесу або послуги з метою забезпечення їх відповідності певним критеріям якості, безпеки, взаємозамінності та ефективності. Стандартизація, у свою чергу, означає процес розроблення, упровадження й застосування стандартів, спрямований на забезпечення узгодженості, раціоналізації та оптимізації процесу, його організації й управління.

У контексті освітньої сфери, стандарт – це нормативний документ, що встановлює вимоги до змісту, структури, рівня навчальних досягнень, які мають бути засвоєні учнями на певному етапі навчання. А стандартизація – це процес розроблення, упровадження й удосконалення освітніх стандартів, спрямований на забезпечення якості та доступності освіти, її відповідності сучасним науковим, технологічним і соціально-економічним викликам.

Стандарти в освіті є характерною ознакою функціонування систем освіти в країнах, зокрема ЄС, із різним ступенем централізації / децентралізації управління та фінансування цієї сфери. У таких освітніх системах стандартизація:

- є рушійною силою запровадження системи показників (індикаторів) якості освіти;
- забезпечує індивідуальне засвоєння змісту освіти, акцентуючи на тому, що учень має знати й уміти;
- забезпечує рівний доступ до освіти всіх верств населення;

– є інструментом для балансу між потребою в якості освіти та задоволенням особистісних потреб учнів;

– уможливорює моніторинг якості національної системи освіти;

– покликана розвантажити зміст освіти [8].

У країнах ЄС складовими моделі освітнього стандарту є:

– стандарт предметних галузей, що визначають обов'язковий мінімум змісту навчальних програм;

– базовий навчальний план, який розподіляє навчальний час за предметними галузями / предметами;

– вимоги до рівня успішності учнів;

– перелік загальних цілей і цілей навчання окремих предметів.

Система показників (освітніх індикаторів), на нашу думку, є одним з основних елементів, що уможливорює як контроль дотримання стандартів освіти, так і порівняння стану функціонування освітніх систем різних країн світу, зокрема ЄС. В Україні також розуміють важливість освітніх індикаторів, систему яких представлено у вигляді дашборду. Платформу для нього створено у співпраці зі шведсько-українською програмою Polaris «Підтримка багаторівневого врядування в Україні», за підтримки SALAR International. 20 травня 2025 р. Міністерство освіти і науки України презентувало оновлену версію дашборду освітніх індикаторів – сучасного аналітичного онлайн-інструмента, призначеного для комплексного моніторингу та оцінювання стану системи загальної середньої освіти в Україні [9].

Напрями реформування освіти в міжнародному й вітчизняному освітньому просторі мають спільні та відмінні риси. Одним з основних

елементів реформування освіти в Україні є її фінансування. Натомість у країнах ЄС фінансування освіти регулюється відповідно до окремих законодавчих актів, що не розглядається в загальному контексті реформування освіти [10].

Спільними напрямами в реформуванні освітньої галузі України та країн ЄС є фокусування на інноваційних підходах у викладанні навчальних предметів, навчання учнів потрібних у повсякденному житті навичок і компетенцій та виховання учнів у контексті демократичних цінностей. А головне, що реалізує принципи стандартизації, це використання освітніх індикаторів, які дають змогу фіксувати стан функціонування системи та якість власне освіти в порівнянні.

В ЄС розроблено 16 індикаторів якості освіти, об'єднаних у чотири групи, що характеризують головні сфери освітньої системи (рис. 1).

До індикаторів рівня досягнень належать показники успішності учнів з математики, читання, природничих наук, інформаційних і комунікаційних технологій, іноземних мов, суспільствознавства; до індикаторів ресурсів і структури – показники освіти та підготовки вчителів, охоплення дошкільною освітою, чисельність учнів на один комп'ютер, освітні витрати на одного учня; до інди-

каторів успіху та переходу – чисельність учнів, що залишили навчання, тих, які здобули повну загальну середню освіту, а також учнів, що здобувають освіту в закладах вищої освіти; до індикаторів моніторингу шкільної освіти – показники управління шкільною освітою та її оцінювання, а також участь батьків в освітньому процесі.

Для порівняння показників якості освіти розглянемо також групи освітніх індикаторів, що використовуються для визначення якості освіти у вітчизняній освітній системі (рис. 2).

До першої групи «Ефективність ЗЗСО, результати навчання» віднесено такі індикатори:

- інформація про учнів, які здобувають повну загальну середню освіту;
- якість освіти випускників закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО);
- вплив гендерного показника на освіту.

До другої групи «Фінансові ресурси» включено такі індикатори:

- частка бюджетних видатків, що витрачається на загальну середню освіту;
- частка поточних, річних видатків у ЗЗСО за категоріями капітальних видатків;
- частка поточних, річних видатків у ЗЗСО за категоріями поточних видатків;

Рис. 1. Групи індикаторів якості освіти в ЄС

Побудовано авторами за: [11].

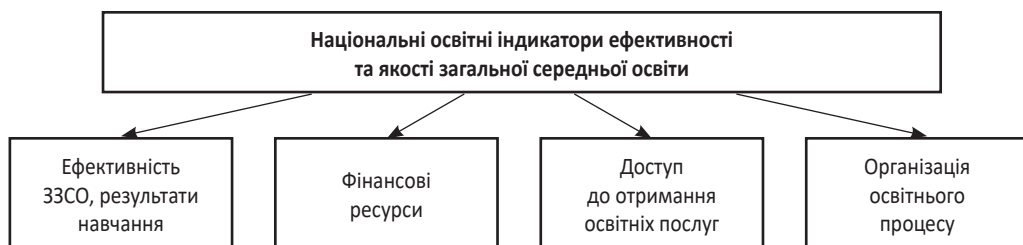

Рис. 2. Групи національних освітніх індикаторів ефективності та якості загальної середньої освіти

Побудовано авторами за: [12].

– частка учнів, які користуються безплатним харчуванням.

До третьої групи «Доступ до отримання освітніх послуг» віднесено такі індикатори:

- інформація про учня в загальній середній освіті;
- перехід з основної школи до старшої;
- учні з особливими освітніми потребами.

До четвертої групи «Організація освітнього процесу» включено такі індикатори:

- чисельність учнів і вчителів у ЗЗСО;
- забезпечення ЗЗСО педагогічними працівниками;
- інформація про вчителя ЗЗСО;
- ступінь використання в навчанні ІКТ;
- матеріально-технічне забезпечення ЗЗСО;
- підвезення учнів до ЗЗСО.

У структурі національних і європейських освітніх індикаторів помітні як спільні, так і відмінні ознаки. Зокрема, вітчизняна система оцінювання ефективності діяльності закладів освіти враховує вплив гендерного чинника та особливості контингенту учнів, які здобувають повну загальну середню освіту. Водночас європейські індикатори визначають ефективність

освітніх установ переважно на основі рівня успішності здобувачів освіти з окремих навчальних предметів.

Національна система освітніх показників охоплює розподіл бюджетних коштів за різними категоріями й рівнями освіти, тимчасом як європейські індикатори, крім цього, враховують забезпеченість учнів комп'ютерною технікою та обсяг фінансування заходів із підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Спільним критерієм оцінювання в українській і європейській системах є показник витрат на одного учня.

У національній системі освіти доступність освітніх послуг оцінюється за показниками переходу учнів із базової школи до старшої. Натомість в європейській системі для цього використовуються індикатори освітньої успішності та динаміки переходу між рівнями освіти, зокрема частка учнів, які завершили навчання, а також чисельність осіб, що не здобули повної загальної середньої освіти, тощо. Оскільки реформа НУШ в Україні передбачає чітке розмежування отримання освіти на кожному з її рівнів, перелік цієї групи індикаторів потребує коригування.

Згідно з європейськими індикаторами, якість організації освітнього процесу оцінюється на основі ефек-

тивності управлінських процесів у сфері освіти, а також залученості батьків до навчального процесу. Водночас національна система показників зосереджується на таких аспектах, як співвідношення чисельності учнів і вчителів, середня наповнюваність класів і рівень матеріально-технічного забезпечення закладів освіти. Співпраця всіх учасників освітнього процесу та залучення батьків мають спонукати розробників національних освітніх індикаторів до трансформації й цієї групи індикаторів, відповідно до реалій реформування загальної середньої освіти України.

На нашу думку, інтеграція передового європейського досвіду в українську систему освіти в контексті зіставлення показників якості є важливим кроком для підвищення ефективності освітнього процесу та його відповідності сучасним викликам. Враховуючи європейський досвід, адаптація інноваційних методів навчання має бути пролонгована в часі. До інноваційних методів навчання ми відносимо активне використання компетентнісного підходу, персоналізоване й інтегроване навчання, проблемно-орієнтовані та інтерактивні методи. Особливу увагу, на наш погляд, варто приділити вдосконаленню механізмів підвищення кваліфікації педагогів, що має відбуватися на основі безперервного професійного розвитку, запровадження програм обміну досвідом, цифрового навчання й інтеграції міжнародних практик педагогічної майстерності. Важливим напрямом є також розширення доступу до сучасних освітніх технологій, що включає модернізацію матеріально-технічної бази закладів освіти, запровадження цифро-

вих платформ і адаптацію навчальних програм до вимог цифрової епохи. Для відстеження результативності таких трансформацій система національних освітніх індикаторів також повинна зазнати трансформації з урахуванням запровадження реформи НУШ та європейського досвіду формування наборів освітніх індикаторів. Запровадження таких заходів сприятиме підвищенню якості освітніх послуг, їх відповідності європейським стандартам і забезпеченню конкурентоспроможності випускників вітчизняної освітньої системи на міжнародному рівні.

Порівняння українських та європейських систем освітніх показників є актуальним і важливим у контексті стратегічного планування, євроінтеграції України та прийняття ефективних управлінських рішень. Такий аналіз забезпечує комплексне розуміння переваг і недоліків національної системи освіти та дає змогу коригувати напрями її розвитку відповідно до міжнародних стандартів, які реалізуються, зокрема, через освітні індикатори. Гармонізація освітніх індикаторів сприятиме поліпшенню якості освіти, забезпеченню її доступності й ефективності, що є ключовими умовами для інтеграції України в європейський освітній простір. Урахування європейських підходів до оцінювання освітніх процесів допоможе вдосконалити механізми фінансування, оптимізувати управлінські рішення в освіті та впроваджувати найкращі практики моніторингу й оцінювання навчальних результатів. Це, у свою чергу, сприятиме формуванню освітньої політики, орієнтованої на стале зростання, інноваційність та конку-

рентоспроможність на міжнародному рівні. Узгодження національних освітніх індикаторів з європейськими стандартами дасть змогу ефективніше використовувати ресурси, підвищить прозорість і підзвітність освітньої системи, що необхідно для забезпечення довіри з боку суспільства та міжнародних партнерів. У довгостроковій перспективі такий підхід сприятиме інтеграції випускників українських закладів освіти в європейський ринок праці й систему вищої освіти, що є важливим чинником соціально-економічного розвитку країни та її конкурентоспроможності в умовах глобалізації.

Отже, європейська система освіти базується на компетентнісному підході, формує в учнів демократичні цінності та реалізує стандартизацію в освітній галузі. Це дає змогу організовувати систему освіти, фіксувати стан її функціонування й порівнювати та виявляти особливості систем освіти країн ЄС. Україна як

член європейської спільноти, реформуючи систему загальної середньої освіти, дотримується спільних з європейськими системами принципів і цінностей, а саме фокусування на інноваційності, компетентнісному підході та стандартизації освітньої системи. Останнє підтверджується, наприклад, започаткуванням платформи освітніх показників (індикаторів) – дашборду. Перелік показників (індикаторів) якості освіти України та їх порівняння з переліком ЄС дає підстави говорити про потребу в його вдосконаленні, що слід зробити з урахуванням європейських показників і зміни пріоритетів освітньої політики відповідно до реформи НУШ (зокрема висвітлення ролі батьків в організації освітньої діяльності учнів під час навчального процесу). Таким чином, гармонізація переліку освітніх показників (індикаторів) України та ЄС має стати важливим напрямком подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Schriewer J., Orivel F., Swing E. European Educational Systems: The Framework of Tradition, Systemic Expansion and Challenges for Restructuring. *Problems and Prospects of European Education* / E. S. Swing, J. Schriewer, F. Orivel (Eds.). Westport : Greenwood Publishing Group, Inc., 2000. P. 1–20. URL: https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9780313005633_A47348282/preview-9780313005633_A47348282.pdf.
2. Константинов С. Гармонізація освіти України з європейським освітнім простором. *Нове українське право*. 2023. № 4. С. 113–119. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2023.4.15>.
3. Євдокімова М. О. Адаптація української освітньої системи до європейського освітнього простору. *Модернізація вищої освіти та забезпечення якості освітньої діяльності в умовах європейської інтеграції*: матеріали Міжнар. наук.-метод. конф., м. Харків, 18 жовт. 2024 р. Харків : ДБТУ, 2024. С. 58–59. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/58722>.
4. Гамерська І. Упровадження нових технологій як один з напрямів гармонізації освітніх систем. *Наука і освіта*. 2014. № 3. С. 45–50. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/5959/1/Khamerska.pdf>.
5. Локшина О. І. Тенденції розвитку змісту шкільної освіти в країнах Європейського Союзу : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01. Київ, 2011. 45 с. URL: <https://lib>.

iitta.gov.ua/id/eprint/7121/3/11LOIKES-1-%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%82_%D0%90%D0%B2%D1%82.pdf.

6. Марущак О. М. Поняття компетентності у педагогічній діяльності. *Креативна педагогіка*. 2016. № 11. С. 97–108. URL: <https://tinyurl.com/ft8m6jn>.

7. Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning. *Official Journal of the European Union*. 2006. URL: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:394:0010:0018:en:PDF>.

8. Локишина О. І. Реформи з подовження тривалості шкільної освіти в країнах ЄС: з досвіду імплементації. *Український педагогічний журнал*. 2017. № 3. С. 43–53. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/546>.

9. Зовнішньо переміщені особи: учні та педагогічний персонал ЗЗСО / ДНУ «Інститут освітньої аналітики». URL: https://lookerstudio.google.com/u/0/reporting/6c10cd85-b49c-4586-b6a0-d91e28656ff0/page/p_8myjffl9jd.

10. Khder Y. Designing effective monitoring and evaluation of education systems for 2030: A global synthesis of policies and practices UNESCO Education Sector Division for Policies and Lifelong Learning Systems (ED/PLS) Section of Education Policy (ED/PLS/EDP. URL: https://www.academia.edu/34653270/Designing_effective_monitoring_and_evaluation_of_education_systems_for_2030_A_global_synthesis_of_policies_and_practices_UNESCO_Education_Sector_Division_for_Policies_and_Lifelong_Learning_Systems_ED_PLS_Section_of_Education_Policy_ED_PLS_EDP.

11. Реформа НУШ як складова євроінтеграції України: освітні індикатори оцінки успішності реформи : аналіт. записка / Г. М. Терещенко та ін. ; ДНУ «Інститут освітньої аналітики». Київ, 2023. 98 с. URL: https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2023/12/az_indikatori_nush_%D1%94vointegracziya.pdf.

12. Education at a Glance 2023: OECD Indicators. *OECD*. DOI: <https://doi.org/10.1787/e13bef63-en>.

Nataliia Tytarenko

SSI "Institute of Educational Analytics", Kyiv, Ukraine, nataliitytarenko@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5837-393X>

Tetiana Dron

SSI "Institute of Educational Analytics", Kyiv, Ukraine, t.dron@iea.gov.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1374-5610>

COMPARATIVE ANALYSIS OF GENERAL SECONDARY EDUCATION INDICATORS: UKRAINIAN AND EUROPEAN DIMENSION

Abstract. *The article is devoted to the study of the main principles of reforming and organising the educational sector in the countries of the European Union and Ukraine, as well as to identifying differences and common features in key educational indicators. The paper analyses the fundamental principles and trends in the development of educational systems. The study demonstrates that Ukraine, as a member of the European community, while reforming its general secondary education system, adheres to the same principles and values as the European education systems, focusing on innovation, a competence-based approach, and the standardisation of the education system. The authors focus on the comparative analysis of the education standardisation process, namely, the comparison of national indicators of education quality with those of the European Union. The importance of education standardisation in Ukraine is underscored by the creation, with the support of international partners, of a dashboard presenting education quality indicators for the education system as a whole and for general secondary education in particular. The results of the study show that groups of educational indicators largely coincide, as they cover the main components of the educational process: resources, structure, organisation, access and results. The identified differences include: funding (in Ukraine this is highlighted as a separate group, whereas in the EU it is reflected indirectly through indicators such as pupils' access to ICT and funding for teacher professional development); achievement and transition (in Ukraine this refers to transitions between levels of general secondary education, while in EU countries it focuses on transition from secondary to higher education and employment), and education monitoring (EU countries place significant emphasis on cooperation among all participants in the educational process, such as parents' involvement in organising pupils' learning activities).*

Keywords: *educational reform, education system, European Union, Ukraine, educational indicators, standardisation, evidence-based policy.*

References

1. Schriewer, J., Orivel, F., & Swing, E. (2000). European Educational Systems: The Framework of Tradition, Systemic Expansion and Challenges for Restructuring. In *Problems and Prospects of European Education* / E. S. Swing, J. Schriewer, F. Orivel (Eds.). Westport: Greenwood Publishing Group, Inc. Retrieved from https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9780313005633_A47348282/preview-9780313005633_A47348282.pdf.
2. Konstantinov, S. (2023). Harmonization of Education in Ukraine with The European Education Area. *New Ukrainian Law*, 4, 113-119. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2023.4.15> [in Ukrainian].
3. Yevdokimova, M. (2024). Adaptation of the Ukrainian educational system to the European Education Area. *Modernization of higher education and ensuring the quality of*

educational activities in the context of European integration, Proceedings of the International Scientific and Methodological Conference. Kharkiv. Retrieved from <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/58722> [in Ukrainian].

4. Hamerska, I. (2014). Implementation of new technologies as one of the directions of educational systems harmonization. *Science and Education*, 3, 45-50. Retrieved from <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/5959/1/Khamerska.pdf> [in Ukrainian].

5. Lokshyna, O. (2011). *Trends in the development of school education content in European Union countries*. (Extended abstract of Doctor's thesis). The Institute of Pedagogy of the NAPS of Ukraine. Kyiv. Retrieved from https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/7121/3/11LOIKES-1-%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%82_%D0%90%D0%B2%D1%82.pdf [in Ukrainian].

6. Marushchak, O. (2016). The concept of the competence in the pedagogical activity. *Creative Pedagogy*, 11, 97-108. Retrieved from <https://tinyurl.com/ft8m6jn> [in Ukrainian].

7. The European Parliament and the Council of the European Union. (2006). Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning. *Official Journal of the European Union*. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:394:0010:0018:en:PDF>.

8. Lokshyna, O. (2017). Reforms to extend the duration of school education in EU countries: from the experience of implementation. *Ukrainian Educational Journal*, 3, 43-53. Retrieved from <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/546> [in Ukrainian].

9. SSI "Institute of Educational Analytics". (n. d.). *Externally displaced persons: students and teaching staff of general secondary education institutions*. Retrieved from https://lookerstudio.google.com/u/0/reporting/6c10cd85-b49c-4586-b6a0-d91e28656ff0/page/p_n6segvixjd [in Ukrainian].

10. Khder, Y. (n. d.). *Designing effective monitoring and evaluation of education systems for 2030: A global synthesis of policies and practices UNESCO Education Sector Division for Policies and Lifelong Learning Systems (ED/PLS) Section of Education Policy (ED/PLS/EDP*. Retrieved from https://www.academia.edu/34653270/Designing_effective_monitoring_and_evaluation_of_education_systems_for_2030_A_global_synthesis_of_policies_and_practices_UNESCO_Education_Sector_Division_for_Policies_and_Lifelong_Learning_Systems_ED_PLS_Section_of_Education_Policy_ED_PLS_EDP.

11. Tereshchenko, H., Denysiuk, O., Tytarenko, N., Tkachenko, V., & Dron, T. (2023). *The NUS reform as part of Ukraine's European integration: educational indicators for assessing the success of the reform*. Kyiv. Retrieved from https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2023/12/az_indikatori_nush_%D1%94vointegracziya.pdf [in Ukrainian].

12. OECD. (2023). *Education at a Glance 2023: OECD Indicators*. DOI: <https://doi.org/10.1787/e13bef63-en>.